

**Відокремлений структурний підрозділ
закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку
людини «Україна»
Центральноукраїнський фаховий коледж**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Центральноукраїнського
фахового коледжу

Ірина ТКАЧЕНКО

«12» вересня 2025 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ**

**Розглянуто і схвалено
Педагогічною радою
Протокол № 1
від «12» вересня 2025 р.**

Кропивницький
2025 р.

1. Загальні положення

Це Положення визначає основні засади організації освітнього процесу у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» Центральнукраїнський фаховий коледж (надалі – Коледж) із використанням технологій змішаного навчання при підготовці фахівців освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр». Положення є нормативним документом, що регламентує організацію процесу змішаного навчання в Коледжі.

1.1. Змішане навчання є підходом, педагогічною й технологічною моделлю, методикою, що поруч із онлайн-технологіями спирається також і на безпосередню взаємодію між здобувачами освіти та викладачами в аудиторії.

1.2. Реалізація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за організації комунікації всіх суб'єктів дистанційного навчання за допомогою будь-яких електронних засобів (система дистанційного навчання, соціальні мережі, Skype, електронна пошта, вебінари, інтернет-конференції, чати, форуми, Zoom).

1.3. Основною складовою інформаційного забезпечення змішаного навчання є електронні навчальні курси (ЕНК), розроблений на базі LMS/CMS Moodle (англ. Learning/Course Management Systems).

1.4. Основною платформою для проведення відеозанять в Університеті є Zoom.

1.5. Метою впровадження змішаного навчання в Коледжі є:

- підвищення якості навчання за рахунок оновлення змісту навчання та застосування сучасних інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій, у тому числі особистісно-орієнтованого підходу до процесу здобуття знань;

- забезпечення вільного доступу здобувачів освіти різних форм навчання до освітніх ресурсів педагогічних працівників Коледжу; сприяння подальшому самостійному навчанню упродовж усього життя;

- забезпечення систематичного моніторингу якості освіти.

1.6. Основне завдання змішаної освіти – забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації:

- розширення доступу різних категорій здобувачів освіти до якісного навчання за відповідними програмами;

- забезпечення індивідуалізації навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей здобувачів освіти та слухачів;

- забезпечення можливості одночасного (паралельного) навчання;

- підготовка до вступу до закладів фахової передвищої освіти і до національного мультипредметного тесту;

- підвищення якості та ефективності навчання шляхом застосування сучасних освітніх технологій;

- створення додаткових можливостей спілкування викладачів і здобувачів освіти у межах активного творчого навчання;

- підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації кадрів, післядипломна освіта;

- забезпечення контролю якості освіти;

- зменшення витрат на навчання, проїзд та проживання учасників освітнього процесу;
- зниження матеріально-технічних витрат на організацію освітнього процесу шляхом заміни його на віртуальний.

1.7. Положення розроблено з урахуванням вимог чинних нормативних документів, а саме:

- Закону України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 року № 2745-VIII;
- Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07 2000 р. № 928/2000;
- [Проекту Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки](#);
- Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. №466,
- наказу МОН «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» від 30.10.2013 № 1518;
- листа МОН «Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти» від 24.06.2020 №1/9-344;
- [Концепції запровадження Інтернет-підтримки навчального процесу в Університеті «Україна»](#), затвердженої рішенням Вченої ради від 25.10.2018 р., протокол № 6;
- [Положення про організацію навчального процесу з використанням дистанційних технологій від 25.10.2018 р.](#), затвердженого рішенням Вченої ради від 25.10.2018 р., протокол № 6;
- [Положення про електронний навчальний курс та його сертифікацію у вищому навчальному закладі «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»](#), введеного в дію наказом від 16.10.2018 р. №166;
- [Положення про дистанційне навчання у вищому навчальному закладі «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»](#), затвердженого рішенням Вченої ради від 25.04.2014 р. зі змінами.

Змішане навчання в Коледжі реалізується в формі колективного та індивідуалізованого процесу передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, які відбуваються за допомогою аудиторних лекційних, лабораторних та практичних занять з використанням електронних навчальних курсів системи управління навчанням, розміщених в адаптованій версії навчального середовища Moodle, для методичного та інформаційного забезпечення здобувачів вищої освіти та слухачів спеціалізованих курсів; реалізації функцій контролю успішності здобувачів, комунікацій викладач-здобувач, реалізації колективних навчальних проєктів.

Навчальне середовище за форматами зберігання навчальних матеріалів відповідає основним вимогам міжнародних стандартів та рекомендацій (QTI, IMS, SCORM). Доступ учасників освітнього процесу до системи ґрунтується на технологіях Web 2.0.

1.8. У Положенні використані такі терміни:

- **Електронний навчальний курс (ЕНК)** – це комплекс навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням технологій дистанційного навчання.
- **Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до вебресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- **Синхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у вебсередовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- **Асинхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники співпрацюють та комунікують між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології тощо;
- **Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment)** – веборієнтована система, що функціонує в мережі Інтернет у вигляді сайту в межах освітнього порталу Університету.

2. Зміст та принципи змішаного навчання

Змішане навчання передбачає поєднання очних та дистанційних методів навчання, де дистанційне навчання складає 30 – 70%.

Змішування діяльності у цій формі навчання може бути на чотирьох рівнях:

- активності – навчальна діяльність містить традиційні та мультимедійні елементи (як підтримка);
- курсовому – поєднання традиційних і дистанційних заходів (в окремих курсах – змішане навчання);
- програмному – поєднання традиційних і змішаних курсів (змішане та дуальне навчання);
- інституціональному – поєднання очних сесій на початку і наприкінці курсу і дистанційних сесій (але можуть бути і більш складні варіанти).

Основними принципами змішаного навчання є:

1. Головне – мета, а не спосіб доставки інформації;
2. Підтримка персональних стилів навчання, що робить здобувача освіти головною особою навчання;
3. Наявність різних знань у навчанні (концептуальних, фактичних, процедурних та мета-знань).

Рекомендується використовувати такі моделі навчання: обертання (обертання робочих зон, лабораторія обертання, перевернутий клас, індивідуальне обертання), гнучка, La Carte і збагачена віртуальна.

3. Порядок запровадження змішаного навчання

Змішане навчання організовують і реалізують в Коледжі циклові комісії в межах покладених на них повноважень.

Коледж забезпечує наявність і доступ кожного викладача до обладнання і програмного забезпечення, мінімально необхідного для організації дистанційної роботи (інтернет, комп'ютер, якісний мікрофон, вебкамера тощо), а також, за потреби, проєктор, інтерактивна дошка, інтерактивний планшет.

Обов'язковою вимогою для здійснення змішаного і дистанційного навчання є наявність у викладача електронного навчального курсу, в якому передбачено помодульне планування та відображаються результати освітнього процесу.

Під час кожного модуля в електронному навчальному курсі повинні бути елементи, що складають індивідуальний план здобувача освіти:

1. План роботи з необхідними вказівками.
2. Теоретичні матеріали модуля.
3. Елемент середовища «Завдання», де здобувач освіти може залишити свою роботу.
4. Тренувальні тести за темою, модульний та підсумковий тести.
5. Додаткові матеріали.

4. Організація освітнього процесу

Доступ до дистанційних навчальних курсів Коледжу – персоналізований. Кожний здобувач освіти та викладач має гарантований доступ лише до тих електронних навчальних курсів, на які вони зареєстровані для участі в освітній діяльності.

Роль викладача курсу надається менеджером дистанційного навчання Коледжу.

Запис здобувачів освіти на курс здійснюється надається менеджером дистанційного навчання Коледжу або здобувачі освіти записуються на курс самостійно (в цьому випадку курс має бути захищений паролем).

В кожному електронному курсі вказується постійне для цього курсу посилання на Zoom, де проводяться відеозаняття.

Навчальні заняття в Zoom проводяться за розкладом. Тижневе навчальне навантаження здобувачів освіти розподілено відповідно робочим навчальним планам.

5. Оцінювання

1. Під час змішаного навчання проводиться поточне, тематичне та семестрове оцінювання.

2. Поточне оцінювання здійснюється під час офлайн-занять відповідно до існуючих критеріїв оцінювання.

3. Оцінювання знань здобувачів освіти під час онлайн-навчання здійснюється за усні та письмові роботи. Залежно від виду письмової роботи викладач може здійснювати оцінювання всіх робіт або вибірково.

Оцінки за всі завдання, як дистанційні, так і аудиторні, повинні

фіксуватися в електронному журналі у середовищі курсу.

З метою належної організації освітнього процесу і забезпечення виконання освітніх програм Коледжу розроблений Регламент проведення семестрового контролю в дистанційному режимі, який діє, коли можливості фізичного відвідування Коледжу здобувачами фахової передвищої освіти обмежені або відсутні, традиційні інструменти семестрового контролю здобувачів освіти не можуть бути застосовані через причини непереборної сили (природні катаклізми, військові події та їх наслідки та інші форс-мажорні обставини).

6. Управління системою змішаного навчання

Управління дистанційним і змішаним навчанням здійснює навчально-методичний відділ:

директор

- приймає рішення щодо запровадження дистанційного та змішаного навчання за різними форматами;

навчально-методичний відділ

- розробляє нормативні документи, що регулюють здійснення дистанційного і змішаного навчання;

- забезпечує підготовку персоналу для використання інструментів системи управління навчанням для впровадження змішаної та дистанційної форми навчання;

- забезпечує сертифікацію розроблюваних в Коледжі електронних освітніх ресурсів та дистанційних курсів;

- забезпечує і контролює реєстрацію здобувачів освіти на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу;

- здійснює закріплення дисциплін за цикловими комісіями на навчальний рік;

- формує розклад занять за всіма рівнями передвищої освіти та формами навчання;

- контролює ведення журналу обліку успішності здобувачів освіти;

- контролює активність студентів на електронних навчальних курсах викладачів обслуговуючої циклової комісії, що ведуть заняття у здобувачів освіти навчально-виховного підрозділу;

- контролює ведення електронних журналів викладачами обслуговуючої циклової комісії, що ведуть заняття у здобувачів освіти навчально-виховного підрозділу;

- контролює виконання здобувачами освіти індивідуальних навчальних планів;

- контролює заповнення заліково-екзаменаційних відомостей щодо семестрового контролю здобувачів освіти;

-

циклова комісія

- забезпечує технічний, технологічний та інформаційний супровід навчання в Коледжі на базі сайту Інтернет-підтримки освітнього процесу із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема

розміщує на вебсайті актуальну інформацію про змішане навчання, організовує та проводить дистанційний курс для ознайомлення здобувачів освіти (в асинхронній формі) із засобами електронного навчання;

- організовує технологічну підтримку електронних навчальних курсів на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу та забезпечує вдосконалення програмно-технічного забезпечення системи змішаного навчання;

- розробляє організаційно-методичні матеріали з використання технологій змішаного навчання та дає рекомендації щодо сертифікації ЕНК;

- проводить постійно діючі курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників з технологій змішаного навчання; консулює авторів електронних навчальних курсів та здійснює контроль за наповненням сайту Інтернет-підтримки освітнього процесу інформаційними й навчальними елементами;

- організовує та проводить методичні семінари з використання технологій змішаного навчання і управління ним; бере участь в організації та проведенні науково-методичних конференцій, науково-практичних семінарів, тренінгів із організації процесу змішаного навчання та використання елементів дистанційного навчання у традиційних формах;

- адмініструє навчальне середовище, яке базується на використанні технологій дистанційного навчання, проводить моніторинг використання електронних навчальних курсів та впроваджує засоби збору статистики використання сервісів дистанційного навчання для її наступного аналізу;

- здійснює контроль за якістю змішаного та дистанційного навчання за рахунок проведення постійного моніторингу використання у навчальному процесі якісних електронних освітніх ресурсів та їх укомплектованості складовими НМКД; проведення періодичного моніторингу якості дистанційного та змішаного навчання;

- контролює активність студентів на електронних навчальних курсах викладачів циклової комісії;

- контролює ведення електронних журналів викладачами циклової комісії;

- контролює дотримання термінів проведення проміжних та семестрових контролів знань здобувачів освіти;

- інформує деканат про хід виконання здобувачем освіти індивідуального навчального плану.

7. Викладач

Кількість годин, відпрацьованих викладачем на заняттях із застосуванням змішаних технологій навчання, визначається на основі чинного наказу «Про норми часу навчального навантаження, методичної, наукової та організаційно-виховної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників університету» на поточний навчальний рік і вона не повинна перевищувати навантаження при очній формі навчання.

Використання дистанційних технологій потребує неперервного професійного розвитку викладачів. Для реалізації змішаного навчання важливими навичками викладача є його вміння ефективно поєднувати навчання в аудиторії з онлайн-освітою здобувачів освіти, створювати безпечне

інформаційне освітнє середовище та електронні освітні ресурси, що сприяють індивідуалізації навчання (власний темп, час тощо), та спонукати здобувачів освіти до спілкування і співпраці онлайн. Викладач має володіти методиками використання цифрових інструментів із урахуванням особливостей дисципліни.

Самоосвіта викладача під час дистанційної освіти може відбуватися з використанням онлайн-вебінарів на платформах:

- <https://prometheus.org.ua/>;
- <https://osvitoria.media>;
- <https://vseosvita.ua/webinar>;
- <https://osvita.diia.gov.ua/courses>;
- <https://naurok.com.ua/>.

8. Здобувач освіти та змішане навчання

Для участі у змішаному навчанні здобувач освіти повинен отримати логін, пароль та адресу курсів. Це дає йому можливість заходити у курси, які вивчаються у конкретному семестрі/модулі, завантажувати інформаційні файли (посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки тощо), залишати на відповідному тижні звіти індивідуальних завдань, проходити тематичні тести.

Перед заняттями здобувач освіти знайомиться з планом роботи на поточний тиждень і виконує необхідні завдання, що передбачені для підготовки до аудиторних занять. Це може бути опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка питань до теми, підготовка матеріалів до практичних, лабораторних або семінарських занять в аудиторії, тести.

За виконані в курсі або в аудиторії завдання здобувач освіти отримує бали, які фіксуються в електронному журналі курсу. Час роботи здобувача освіти в курсі не фіксується. За результатами навчання здобувач освіти може отримати оцінку за рейтингом при умові виконання всіх завдань курсу.

Для отримання онлайн-консультацій здобувач освіти може надіслати викладачу повідомлення засобами середовища або через форум взаємодопомоги. При необхідності викладач може запросити здобувачів освіти у чат або вебінар для консультацій.

Здобувач освіти має право не заходити у дистанційний курс. У цьому випадку він повинен виконати і здати всі роботи в паперовому вигляді, відвідувати аудиторні заняття та складає іспит після закінчення курсу на загальних умовах.

9. Забезпечення дистанційного та змішаного навчання

9.1. Забезпечення змішаного навчання містить такі складові:

- науково-методичне забезпечення;
- кадрове забезпечення;
- системотехнічне забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення.

9.2. Науково-методичне забезпечення змішаного навчання розробляють викладачі Коледжу.

Науково-методичне забезпечення включає:

- наукові основи змішаного навчання для всіх освітніх рівнів та освітньо-професійних програм підготовки, перепідготовки та (або) розширення профілю (підвищення кваліфікації);
- критерії, засоби і системи контролю якості змішаного навчання;
- єдині вимоги до навчальних планів, програм і нормативів змішаного навчання, які відповідають державним стандартам освіти;
- дидактичне та методичне забезпечення дисциплін та дистанційних курсів;
- методики розроблення, апробації та впровадження дисциплін і дистанційних курсів;
- науково-методичні основи функціонування банку електронних освітніх ресурсів.

9.3. Кадрове забезпечення змішаного навчання реалізується постійно діючою системою перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів з технологій змішаного навчання таких категорій фахівців:

- педагогічних працівників Коледжу;
- фахівців із інформаційно-комунікаційних технологій;
- менеджерів дистанційного навчання;
- фахівців деканатів та підрозділів.

9.3.1. Центральною фігурою змішаного навчання, безпосереднім організатором самостійної роботи здобувачів освіти, консультантом із усіх тем курсу є викладач, який виконує функції тьютора (координатор, куратор, наставник). Він керує процесом навчання і контролює успішність. Загальне керівництво роботою тьюторів здійснює голова циклової комісії.

9.3.2. Основні вимоги до особистості тьютора:

- високий професіоналізм і загальнокультурний рівень, досвід викладацької та практичної роботи, комунікативність;
- відкритість новим ідеям, перспективам;
- експертні знання певної предметної галузі та методів її викладання;
- готовність вивчати, пропонувати і використовувати нові технології та методи навчання.

9.3.3. Необхідні загальні вміння та навички:

- легкість спілкування зі здобувачами освіти, знання їхніх особистих потреб;
- знання, як працює змішане навчання щодо типів електронних ресурсів та потреб для розвитку курсу;
- здатність працювати в колективі.

9.3.4. Обов'язки тьютора під час освітнього процесу

- ознайомлення здобувачів освіти із розкладом занять, процедурними вимогами;
- налагодження особистого зв'язку зі здобувачами освіти;
- отримання в деканаті документа про список студентів групи та порівняння його зі складом групи у курсі;
- підготовка додаткових навчальних методичних матеріалів для доставки здобувачам освіти, наприклад, моделей відповідей, копій найкращих робіт студентів, загальних коментарів щодо отриманих документів, аналіз поширених помилок;

- фіксація серйозних та змістовних негараздів у здобувачів освіти, спроба усунення їх разом із розробниками курсу та допомога, при необхідності, у зміні засобів інформації;

- участь у розвитку матеріалів курсу.

Додатково, для забезпечення якісної підтримки освітнього процесу викладач (тьютор):

- наводить детальний навчальний план та готує щотижневі інструкції для роботи групи і кожного здобувача освіти, згідно з рівнем їх досягнень;

- надсилає чітко написані повідомлення, які містять інструкції, добре структуровані та без помилок;

- використовує особисті та професійні приклади для стимулювання дискусій;

- пише у доброму тоні (дружньо, ввічливо, професійно);

- взаємодіє з різними здобувачами освіти і додатково працює з тими, хто уникає занять;

- слідкує за роботою групи та підтримує (заохочує) спільну діяльність;

- будує на основі коментарів здобувачів освіти конструктивні шляхи навчальної діяльності та використовує проблемні питання для підтримки й активізації діалогу;

- зосереджує та підтримує увагу групи на дискусійних питаннях та контролі, особливо при аналізі його результатів;

- проводить та підтримує зворотний зв'язок за визначеним планом, деталізує та конструктивно коментує листи або практичні розробки здобувачів освіти.

Університет забезпечує підвищення кваліфікації своїх працівників, які задіяні у змішаному навчанні шляхом запровадження спеціальних освітніх програм підвищення кваліфікації та постійного консалтингового супроводження фахівцями сектору дистанційного навчання відділу організації освітнього процесу.

9.4. Системотехнічне забезпечення включає в себе:

- апаратне забезпечення;

- телекомунікаційне забезпечення;

- програмне забезпечення;

- інформаційне забезпечення.

9.4.1. До апаратного забезпечення належать:

- сервери для розміщення електронних освітніх ресурсів, дистанційних курсів, WEB-сайтів та відповідних сервісних служб;

- робочі станції для викладачів та персоналу, які забезпечують процес дистанційного навчання, а також здобувачів освіти, що навчаються дистанційно;

- мережне обладнання для об'єднання серверів та робочих станцій у єдину локальну систему та їхнього підключення до Інтернет (Інтранет).

9.4.2. Телекомунікаційне забезпечення складається з:

- телекомунікаційного обладнання, що забезпечує об'єднання мереж, які задіяні в освітньому процесі;

- телекомунікаційного обладнання, що забезпечує необхідну якість та пропускну здатність каналів зв'язку для інтерактивної взаємодії учасників

освітнього процесу та їхнього доступу до інформаційних ресурсів, що є в різних інформаційних джерелах, у тому числі мережі Інтернет.

9.4.3. Програмне забезпечення включає:

- системне програмне забезпечення для підтримки роботи серверів і робочих станцій;
- прикладне програмне забезпечення для підтримки WEB-сайтів та інформаційних ресурсів;
- сайт Інтернет-підтримки освітнього процесу на базі навчального середовища Moodle;
- прикладне програмне забезпечення автоматизованої системи управління освітнім процесом для підтримки функцій дистанційного та змішаного навчання, що забезпечують загальну підтримку та адміністрування освітнього процесу;
- прикладне програмне забезпечення для створення навчальних матеріалів електронних ресурсів та дистанційних курсів (редактори тексту, графіки, відео, звуку, анімаційні пакети тощо);
- інше програмне забезпечення, що рекомендується або розповсюджується Коледжем для його використання здобувачами освіти, що навчаються за дистанційною та змішаною формами навчання.

9.4.4. До інформаційного забезпечення належать електронні інформаційні ресурси, що використовуються у процесі дистанційного та змішаного навчання: окремі електронні версії методичних матеріалів, наукових ресурсів; банк тестових питань за дисциплінами; електронні книги, дистанційні курси, електронні бібліотеки, нормативно-правова база, що стосується дистанційного та змішаного навчання, інші бази та банки даних, у тому числі й ті, що є в мережі Інтернет.

9.5. До матеріально-технічного забезпечення належать матеріальні об'єкти та обладнання, що забезпечують процес дистанційного та змішаного навчання. Вимоги до матеріально-технічного забезпечення Коледжу визначаються відповідними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами.